

Faculteit der Geesteswetenschappen

Faculteitsbureau

Aan de Commissie Allocatiemodel
allocatie@uva.nl

Kloveniersburgwal 48
1012 CX Amsterdam

T 020 525 3068

Datum

4 juli 2016

Uw kenmerk

00

Ons kenmerk

fgw16u 0201

Behandeld door

W. de Kruijff

Telefoon

020 525 3577

E-mail

w.dekruijff@uva.nl

Onderwerp

Herziening allocatiemodel; perspectief van de FGw

Geachte commissie Allocatiemodel,

Hierbij doe ik u een afdruk toekomen van een schrijven aan het College van Bestuur met daarin verschillende overwegingen inzake de herziening van het universitair allocatiemodel. Een herziening van het allocatiemodel is meer dan een technische exercitie, en heeft veel te doen met de (toekomstige) posities van faculteiten en de profilering van de universiteit als geheel. Het is om die reden dat ik de brief op de eerste plaats aan het College van Bestuur heb gericht.

De brief bevat daarnaast een aantal voorstellen voor aanpassingen, en onderdelen die naar mijn mening juist geen aanpassing behoeven. Zaken die ik hierbij graag ook onder uw aandacht breng.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Frank van Vree
Decaan

Faculteit der Geesteswetenschappen

Faculteitsbureau

Aan de voorzitter van het College van Bestuur
Mevrouw prof. dr. G.T.M. ten Dam
Postbus 15780
1001 NG Amsterdam

Kloveniersburgwal 48
1012 CX Amsterdam

T 020 525 3068

Datum
29 juni 2016
Behandeld door
FenC/W. de Kruijff

Uw kenmerk
00
Telefoon
020 525 3577

Ons kenmerk
fgw16u 0196
E-mail
w.dekruijff@uva.nl

Onderwerp: **Herziening UvA Allocatiemodel; perspectief FGw**

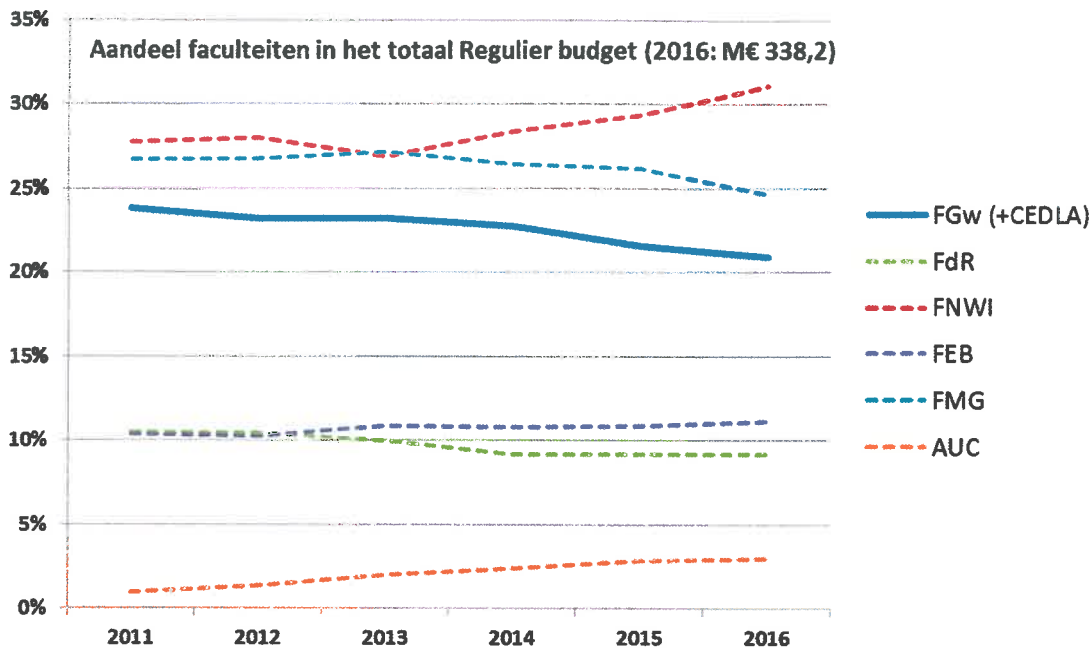
Geacht College van Bestuur, beste Geert,

Graag geef ik gevolg aan de oproep vanuit de FGw een bijdrage te leveren aan de discussie over de herziening van het UvA Allocatiemodel. Ik vraag daarbij in het bijzonder aandacht voor een aantal risico's waarmee een mogelijk (verdergaande!)herverdeling van beschikbare reguliere middelen tussen faculteiten gepaard kan gaan.

De commissie Allocatiemodel UvA is ingesteld met vertegenwoordiging vanuit de FMG, FNWI en FEB. De faculteit Geesteswetenschappen, waarvan we vaker vaststellen dat deze faculteit in veel opzichten niet direct vergelijkbaar is met de andere faculteiten, heeft geen directe vertegenwoordiging in deze commissie. Binnen de faculteit leeft dan ook de zorg dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de Geesteswetenschappen.

➤ **Herverdeling van eerste geldstroommiddelen 2011-2016**

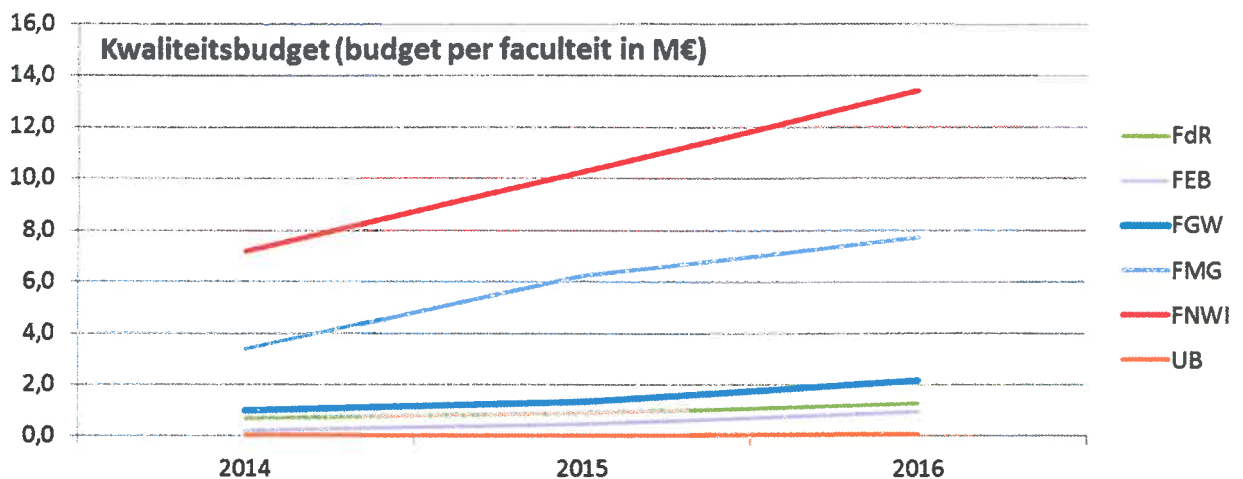
De commissie heeft - om redenen die mij niet bekend zijn - afgezien van een analyse van het huidige allocatiemodel en de 'herverdeelt effecten' die hierdoor in afgelopen jaren reeds hebben plaatsgevonden. Als de omvang van de beschikbare budgetkader voor faculteiten uiteindelijk iets zeggen over het profiel van onze brede universiteit dan zien we duidelijke verschuivingen in afgelopen jaren:

Bron: UvAdata vijfjarenoverzicht

In de periode 2011-2016 bedroeg de totale extra reguliere budgetruimte voor faculteiten ten opzichte van 2011 in totaal M€ 148,4. Deze extra middelen zijn evenwel ongelijk terecht gekomen en dit is direct van invloed geweest op de (on)mogelijkheden voor faculteiten om kostenstijgingen (waaronder salarislasten en huisvestinglasten) op te vangen en vernieuwingen in onderwijs en onderzoek te realiseren. Faculteiten hebben in verschillende mate geprofiteerd van deze budgetruimte: FNWI (+M€ 58,4), AUC (+M€ 24,3), FEB (+M€ 22,5), FMG (+M€ 31,2), FdR (M€ 1,1) en FGw (M€ 10,8). Hieruit blijkt dat de verschuiving van de reguliere middelen tussen faculteiten vanaf 2011 aanzienlijk is geweest, waarbij de uitersten worden gevormd door FNWI en de FdR. Specifiek voor de FGw geldt dat de budgetruimte, in deze periode, volledig is gerealiseerd door de extra middelen duurzame Geesteswetenschappen vanuit het ministerie.

Opvallend in deze herverdeling is de betekenis van het kwaliteitsbudget. Het kwaliteitsbudget wordt verdeeld op basis van de omvang van de gerealiseerde baten tweede geldstroom (+Europese subsidies). De faculteiten zijn in competitie met elkaar. Met het feit dat de subsidiestromen en verdienmogelijkheden sterk verschillen tussen disciplines wordt geen rekening gehouden. De trekkingsrechten op dit budget van de van oorsprong in de tweede en derde geldstroom sterke faculteiten (FNWI en FMG) zijn aanzienlijk:

Dit roept de vraag op of veldnormalisatie niet op de een of andere wijze een rol zou moeten spelen in de toewijzing van het kwaliteitsbudget. Overigens worden vanaf 2015 door NWO zogenaamde SEO gelden uitgedeeld; faculteiten krijgen 9% van de contractsommen uit Europese subsidies toegekend als premie op dit succes. Het mag geen verrassing zijn dat dezelfde faculteiten ook hieruit de meeste middelen verkrijgen om nog succesvoller te worden.

Een andere modelmatige herverdeling van middelen tussen faculteiten is gerealiseerd met de bekostigingsniveaus. Het bekostigingsniveau is in afgelopen jaren voor de FGW naar beneden bijgesteld van 1,20 tot 1,15 (-4,2%). Voor de FGW betekent dit op jaarbasis M€ 1,8 (2016) minder prestatiebekostiging! De grondslag van deze bijstelling voor de FGW, met een groeiend verschil ten opzichte van bijvoorbeeld de FMG, is nog steeds onverstaanbaar. Disciplines als Taalwetenschap, Muziekcognitie, Archeologie, Conservering en Restauratie, Digitale media en Digital Humanities doen qua behoefte aan onderzoekinfrastructuur niet onder aan opleidingen van de FMG. Daarnaast kent de FGW, als een gezichtsbepalende faculteit van de brede universiteit die de UvA wil zijn, door haar aard een complex onderwijsaanbod in vergelijking met de andere faculteiten; een groot aantal opleidingen die in het algemeen minder studenten trekken dan meer monodisciplinair geïntendeerde faculteiten.

De faculteit Geesteswetenschappen wordt momenteel geconfronteerd met een bezuinigingsopdracht van M€ 8,1 voor 2014-2018 (11,4% van het regulier budget 2016) als antwoord op de teruggang in reguliere middelen. Een verdergaande teruggang in het regulier budgetkader van de FGW op grond van een nieuw middelen verdeelmodel, bovenop de huidige opdracht, zal de faculteit ongenadig schaden. Wij vrezen niet alleen voor ernstige gevolgen voor de ontwikkeling van nieuwste onderzoekdisciplines en de ingezette hervorming van het onderwijsprogramma, maar ook voor de (inter)nationale positie van de UvA en de FGW in het bijzonder – een positie die, getuige de internationale rankings, op vrijwel alle domeinen, hoger reikt dan die van andere universiteiten in Nederland en continentaal Europa.

In de internationale Rankings zijn het - naast het AMC - vooral de FMG en de FGW die verantwoordelijk zijn voor de leidende positie van de UvA. Deze promotie cq. profilering speelt de UvA op veel fronten en universiteitsbreed op positieve wijze in de kaart. Het zijn de kwalitatief betere internationale studenten die hierop hun studiekeuze bepalen, wetenschappers die zich aan een succesvolle instelling willen verbinden en de samenwerkingsverbanden die de UvA op grond hiervan kan aangaan. De lopende bezuinigingsopdracht, maar nog meer een mogelijke, verdergaande

herverdeling van de reguliere middelen zal zonder enige twijfel negatief uitwerken op de internationale positie van de faculteit én de Universiteit van Amsterdam.

De ontwikkeling van jonge, veelbelovende disciplines in de Geesteswetenschappen, waaronder Digital Humanities, Nieuwe media, *Creative Industry*, Archeologie, Conservering en Restauratie vragen om nieuwe wetenschappelijk benaderingen en vooral ook om een instrumentarium en infrastructuur om hieraan invulling en uitvoering te geven. Terwijl de universiteitsbibliotheek voor veel disciplines in de Geesteswetenschappen nog steeds onmisbaar is als ‘wetenschappelijk lab’, zijn voor de nieuwe disciplines onderzoekomgevingen met goede ICT voorzieningen laboratoria en werkplaatseneen voorwaarde geworden. Inhoudelijk en programmatisch is de faculteit juist nu sterk aan het veranderen, maar voor een moderne onderzoeksomgeving is tot nu toe weinig financiële ruimte geweest. Een uitzondering geldt voor Conservering en Restauratie dat als geheel nieuwe en landelijk unieke academische discipline - in een tripartite samenwerking met het Rijksmuseum Amsterdam en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed - met extra middelen tot stand is gebracht in het Ateliergebouw nabij het Rijksmuseum.

➤ **Herziening van het allocatiemodel**

De vraag is dan ook gewettigd of een herziening bijdraagt aan een betere, meer rechtvaardiger verdeling van de beschikbare middelen. De FGW ziet geen reden voor aanpassingen en meer herverdeling met uitzondering van twee onderdelen uit het model:

1. Het historisch onderzoeksbudget
2. Kwaliteitsbudget

Ad 1. Het historisch budget kent feitelijk geen ratio, geen strategische betekenis meer. Dit zou betekenen dat een andere toewijzing, eventueel op prestatie-elementen, meer recht doet aan de toekenning aan begunstigde faculteiten. In dit geval zou de budgetruimte van het historisch budget kunnen worden toegekend aan faculteiten in overeenstemming met de toekenning van middelen door OCW aan de instelling. Een beter alternatief - waarmee ook daadwerkelijk invulling wordt gegeven aan het streven naar ‘research intensief onderwijs’ – is deze budgetruimte toe te kennen aan faculteiten op basis van een vaste onderzoekslag op het onderwijsbudget van faculteiten.

Ad 2. Het kwaliteitsbudget onderzoek verdient een andere verdeelsleutel. Het zou niet misstaan wanneer het succes van een faculteit in tweede geldstroom wordt afgemeten aan bijvoorbeeld zusterfaculteiten in het land waarmee de faculteit ook feitelijk in competitie is en die – niet onbelangrijk - in principe dezelfde verdienmogelijkheden hebben. Het verkrijgen van data hierover is waarschijnlijk niet eenvoudig, maar dat mag geen reden zijn dan maar te kiezen voor de relatief simpele, maar onrechtvaardige verdeling op basis van de verdien capaciteit tussen geheel verschillende faculteiten.

De FGW is in ieder geval tegen een uitbreiding van dit budget. Er is landelijk veel kritiek - nu nog vooral gericht op NWO - op het feit dat tweede en derde geldstroomactiviteiten al te veel beslag leggen op de eerste geldstroommiddelen voor onderwijs en onderzoek. Een uitbreiding van dit budget ligt dan niet voor de hand. Daarbij is met de introductie van de SEO middelen (vanaf 2015) al tegemoet gekomen aan de wens om faculteiten tegemoet te komen in de indirecte kosten van deze activiteiten, waarvoor de subsidies zelf niet toereikend zijn.

➤ **Overige zaken**

Beleidsbudget Onderwijs

In de discussies over het allocatiemodel wordt veelvuldig gewezen op het bestaan van beleidsbudgetten onderwijs, en meer specifiek de doeltoekenningen die op naam staan van de Geesteswetenschappen: Kleine Letteren, Conservering en Restauratie, Archiefschool en Duurzame Geesteswetenschappen. Voor deze dossiers geldt dat de UvA zich heeft gebonden aan landelijke afspraken over de instandhouding cq. opbouw van academische onderwijs- en onderzoekvoorzieningen op deze wetenschapsgebieden. Het betreffen expliciete strategische keuzes, waarvoor zowel op het niveau van het ministerie als de UvA zelf middelen zijn vrijgemaakt¹. Dit in tegenstelling tot het hiervoor besproken historische component in het beleidsbudget onderzoek.

Periodiek herbevestigen van deze activiteiten en benodigde additionele beschikbare middelen (toekenning) is natuurlijk een goede zaak. Indien het aan een commissie Allocatiemodel of de universitaire gemeenschap wordt overgelaten of de besteding zinvol is, dan is er een reëel risico met betrekking tot het voortbestaan van deze activiteiten en de handhaving van afspraken met onder meer het ministerie en andere betrokken partijen (Rijksmuseum Amsterdam, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed). De faculteit heeft in het verleden verschillende keren verantwoording afgelegd over deze middelen en de noodzaak hiervan voor de uitvoering van deze specifieke taken. Een korting, ofwel een overweging om deze middelen in de toekomst niet meer toe te kennen, vormt een directe bedreiging voor de continuïteit van deze activiteiten en de afspraken die met derden partijen hierover zijn gemaakt.

Huisvestinglasten

Tot slot merk ik graag nog op dat de FGw vanaf 2006 solidair is geweest met de andere faculteiten als het gaat om het dragen van de financieringskosten voor de ontwikkeling van de bèta-campus in de Watergraafsmere en het gamma-cluster op het Roeterseilandcomplex. Deze toegenomen lastendruk, gemiddeld 4-6% kostenstijging per jaar, drukt zwaar op het regulier budgetkader van de FGw. Met de heroverwegingen en vertragingen in de realisatie van de Binnenstadcampus met een universiteitsbibliotheek, niet op de laatste plaats door kostenoverschrijdingen in de voorgaande bouwfasen, wordt er op dit dossier ook een grote financiële solidariteit gevraagd van de FGw.

Ik vertrouw erop dat de besluitvorming over een mogelijke herziening van het universitair allocatiemodel met grote zorgvuldigheid zal plaatsvinden, waarbij het belang en de waardering voor de Geesteswetenschappen worden erkend.

Hoogachtend,

Prof. dr. Frank van Vree
Decaan

¹ Aanvulling op prestatiefinanciering UvA allocatiemodel